

Gunnarn ser framåt!

Byautvecklingsplan Gunnarn 2015

Badplats

Juktån

Golfbana

Idrottsplats

Linnéparken

Livsmedelsbutik

Tankställe

Skola

Fastställd 2015-04-13

Innehåll

Inledning	2
Nuläge	2
Byns styrkor	3
Byns utmaningar	3
Vision	4
Handlingsplan	4
Avslutning	7
Källor	7

INLEDNING

Den utvecklingsplanen för Gunnarn som togs fram 1999 har blivit inaktuell då samhällsutvecklingen förändrat förutsättningarna för utkomst, försörjning och fritid för många i byn. Gunnarns Intresseförening har därför tagit fram en ny utvecklingsplan i syfte att påverka byns utveckling.

Som en del i underlaget för utvecklingsplanen har styrelsen för intresseföreningen tillsammans med föreningar i byn beslutat att genomföra enkätundersökning omfattande hushållen i Gunnarn, Juktån och Grundfors under februari 2015. Svarsfrekvensen var drygt 90 % och svaren innehöll många kreativa och realistiska förslag och idéer.

En sammanställning av enkätsvaren bifogas.

NULÄGE

Gunnarns speciella karaktär av gammal jordbruksby har kvalificerat byn som ett *riksintresse*. Kommunen har i sin planering ansvar för att bevaka och tillgodose dessa värden. Miljö- och byggnadsnämnden har tillsammans med föreningar och skifteslag tagit fram en fördjupad områdesplan. Tyvärr har planarbetet inte slutförts med nödvändiga beslut av kommun och Länsstyrelse.

Gunnarn klassas som serviceort i kommunens översiktsplan. Serviceorter ska fungera som stödpunkter i sin kommunal del för samhällsservice, bl. a. utbildning och omsorg. Kommunen skall också verka för att livsmedelsbutik och försäljning av drivmedel långsiktigt finns på orten. Samlokalisering av olika servicefunktioner bör eftersträvas för att dels underlätta tillgänglighet, dels stärka det samlade utbudet, men främst för att förbättra samverkan, effektivisering och anpassning till framtida behov.

I byn finns en väl fungerande COOP Nära butik och drivmedelsanläggning som ägs och drivs av Gunnarn Petrol ekonomisk förening, bildad av bybor 2006 när OK/Q8 lade ner sitt tankställe. Gunnarn Petrol samarbetar med Qstar under varumärket Bilisten.

Jordbrukets möjlighet att ge försörjning i byn idag är totalt förändrade. Endast ett fåtal jordbruksföretag är i dag aktiva i Gunnarn, som en följd av teknikutveckling och låg lönsamhet. Skogen bidrar som inkomstkälla i kombinationen med jordbruket. Åkerinäringen är fortfarande väl etablerad i byn och ger arbetstillfällen. Försörjningen består för de flesta av jobb utanför byn. Arbetspendling är vardag för de flesta.

I närområdet ligger Storumans flygplats vilken, rätt utnyttjad är en resurs för byns utveckling. Flygtrafiken lades ner 2010 och många arbetstillfällen avvecklades från bygden. För närvarande bedrivs ingen verksamhet på anläggningen. Det finns också förhoppningar om att gruvbrytning i närområdet ska skapa ökad sysselsättning och kanske till och med en viss inflyttning till byn. Gunnarn ligger i skogslandet, vilket ger

en viss turistpotential med vidsträckta skogsområden som har attraktionsvärde. Jakt och fiske är också resurser har viss kommersiell potential.

I byn finns förskola och grundskola för årskurserna 1 – 6. Antalet förskolebarn 2015 är 17 och grundskolebarnen är 29. Skolbarn från och med högstadiet pendlar till Storuman.

Skolbyggnaden är en bra resurs för byn då vissa lokaler går att boka, vilket utnyttjas för olika aktiviteter.

Föreningslivet är starkt i Gunnarn och det finns många aktiva föreningar: Gunnarns Intresseförening, Gunnarns Idrottsklubb, Gunnarns Golfklubb, Gunnarns Filadelfiaförsamling, Bastuträsk – Västerviks Skifteslag, Gunnarbäckens – Juktåns Nedre Fiskevårdsområde, Gunnarns Skoterklubb, Gunnarns Jaktvårdsområde, HSB:s Brf. Bastun, Gunnarn Petrol, Gunnarns Missionsförsamling och Gunnarns Vilt och Rök.

Befolkningsminskningen fortsätter i viss mån. Det positiva är att det finns efterfrågan på lediga hus och stor andel köps av unga familjer som bor permanent.

	2008	2014
Gunnarnområdet inkl. Grundfors	374	318
Gunnarns by	317	281
Åskiljeområdet	134	107

BYNS STYRKOR

- ✓ Bra grundservice i form av livsmedelsaffär, drivmedel och vandrarhem.
- ✓ Förskola och grundskola 1 – 6 samt en skolbyggnad med utvecklingspotential.
- ✓ Bra boendemiljö med närhet till grundservice, aktiv fritid och naturupplevelser.
- ✓ Bra tillgång på hyreslägenheter i varierande storlek och utformning, vilket ger möjligheter till generationsskiften i hus.
- ✓ Vitalt föreningsliv inom flera områden: golf, fotboll, styrketräning, frikyrkor, studiecirklar, jakt och fiske och badplats.
- ✓ Gunnarns golfbana ger snygga grönytor och har ett stort antal besökare från andra orter.
- ✓ Bra fiskeområden med flera sjöar och klassiska Juktån som känt fiskevatten.
- ✓ Många engagerande och kreativa människor som tror och känner för Gunnarn.
- ✓ Gunnarn ligger intill Europaväg 12 (E 12) och Gubbträskvägen som ansluter till Europaväg 45 mot Sorsele.

BYNS UTMANINGAR

- Behålla status som serviceort, med förskola, grundskola och livsmedelsbutik samt drivmedelsförsörjning med ett utbud och priser som gör kunderna köptrogna.
- Befolkningsutveckling och åldersstruktur.

- Ordna en verklig byalokal för olika aktiviteter, bl. a. många av de som föreslagits i enkätsvaren
- Utveckla de möjligheter som lokala naturresurser ger för besöksnäring.
- Utveckla den lokala arbetsmarknaden så att flera kan få utkomst i lokal miljö. Flygplatsen är i det sammanhanget en viktig resurs.
- Sörja för brett engagemang och generationsskiften inom föreningsverksamheten så att anläggningarna hålls igång.
- Förbättra samverkan mellan föreningarna i syfte att samordna resurser och aktiviteter.

VISION

En väl fungerande levande by som vårdar kultur- och naturvärden på ett hållbart sätt samt värnar om företagande, engagemang för byn, trivsel och gemenskap så att det blir en attraktiv by att verkligen trivas i.

HANDLINGSPLAN

En utvecklingsplan bör innehålla olika tidsperspektiv. I ett kortare perspektiv med en konkret handlingsplan samt ett mer långsiktigt perspektiv som strävar mot visionen.

Kort sikt.

Följande aktiviteter bedöms på kort sikt viktiga ska prioriteras under de kommande tre åren:

- Skolbyggnaden är en resurs som kan utnyttjas bättre än idag då det finns ytor i byggnaden som skolverksamheten inte behöver. En styrka för byn borde vara att se skolbyggnaden som **multicenter** för området där förskola, grundskola, hemtjänst, hälsorum, byalokal, mötesplats för pensionärer, terapilokaler, styrketräning, Sumba, yoga, fotvård och frisör kan inrymmas. Intresseföreningen tar initiativ till att tillsammans med kommunen ta fram långsiktig strategi för skolbyggnadens användning med syfte att inrymma flera funktioner.
- Hälsorum efterfrågas ofta i enkäten och bör placeras i skolbyggnaden. Intresseföreningen tar initiativ.
- Byalokal efterfrågas ofta i enkäten och bör placeras i skolbyggnaden om det går att hitta bra lösning där. Intresseföreningen tar initiativ.
- Fritids – ungdomsgård och dagaktivitet för äldre efterfrågas. Baktas som en del i verksamheter som kan inrymmas i skolan. Huvudman för verksamheterna behöver klarläggas. Intresseföreningen bevakar.
- Gunnarn Petrol har för liten cistern för att klara svängar i försäljningen av diesel och kan dessutom drabbas av strängare miljökrav. Gunnarn Petrol arbetar med att hitta lämpliga alternativ för att behålla drivmedelsanläggningen i byn.
- Skidspår i byn efterfrågas av många och Skoterklubben jobbar vidare med att skapa dagspår.
- Möjlighet hushåll att hämta sand i byn för halkbekämpning. Intresseföreningen arbetar för att finna en lösning.
- Småföretagen i byn vill ha hjälp med att marknadsföra sig. Intresseföreningen erbjuder gratis annonsplats på byns hemsida och facebook.

- Uppmuntra föreningar att bättre visa vad som görs och hur man kan hjälpa till t.ex. via hemsida, facebook. Alla föreningar tar tag i detta.
- Förbättra samverkan mellan föreningarna i syfte att bättre utnyttja resurser och kompetenser. Alla föreningar tar tag i denna fråga.
- Containerlösning för lampor – miljöfarligt avfall i byn alternativt en mobil lösning som kan flyttas runt i kommunen med rullande schema. Intresseföreningen tar initiativ.
- Motorvärmare att hyra vid konsum (för t.ex. resenärer). Butiken ser om det finns möjlighet att erbjuda uthyrning.
- Ta bort majbrasan då den används som avstjälningsplats för allt möjligt. Alternativt styra upp så att det endast hamnar godkänt material där. Skifteslaget tar initiativ
- Verka för att införa 30 km efter Ringvägen då stor del av trafiken från Västerviksvägen numera går via Ringvägen till Gubbträskvägen. Intresseföreningen tar initiativ.
- Att det finns möjlighet till att äta lunch för pensionärer på skolan. Intresseföreningen tar initiativ.
- Påverka Miljö- och byggnadsnämnden att slutföra arbetet med fördjupad områdesplan för Gunnarn och därmed ge tydlighet för byggande i byn. Intresseföreningen tar initiativ.

Lång sikt.

Följande förutsättningar för Gunnarnområdet bedöms viktiga för en bra långsiktig utveckling:

- **Serviceort för östra kommundelen.**
Behålla status som serviceort i kommunen. Serviceorten ska fungera som stödpoint i sin kommun del för samhällsservice, bl. a. utbildning och omsorg. Kommunen skall också verka för att livsmedelsbutik och försäljning av drivmedel långsiktigt finns på orten. Samlokalisering av olika servicefunktioner är viktig för att underlätta tillgängligheten, stärka det samlade utbudet, men framförallt för att ge möjlighet till samverkan, effektivisering och anpassning till framtida nya förutsättningar att lösa servicefrågorna i bygden.
- **Natur- och friluftresurser.**
De traditionella näringarna är fortsatt viktiga men erbjuder i dag sysselsättning åt ett fåtal. Naturtillgångarna skog, älv, sjö, frisk luft, flora, fauna och tystnad utgör dock en slumrande resurs som kan erbjudas Europa och världen. Att långsiktigt tillvarata och hållbart utveckla dessa resurser för nya verksamheter är viktigt.
- **Mineral- och malmtillgångar.**
Gunnarn bör vara lämplig bostadsort för gruvanställda i närområdet. Det är mycket viktigt för byns överlevnad att miljöprövningen av gruvprojekt noga och långsiktigt beaktar konflikter med de lokala naturresurserna.
- **Kulturmiljö - riksintresse.**
Byns status som *riksintresse* bör upprätthållas och är en tillgång i kombination med en fördjupad områdesplan. Länsstyrelsen motiverade byns status som riksintresse med följande: *Bymiljö i skogsbygd vid Bastuträsket med bevarade*

Ålderdomliga drag i bebyggelsemönstret och öppet omgivande odlingslandskap. Lapplands största jordbruksby.

Samspelet mellan landskap och byggnader erbjuder också viktiga miljökvantiteter, vilka kan bli än viktigare i framtiden eftersom förutsättningarna att bibehålla ett aktivt jordbruk i dag bedöms som möjliga. Gunnarn har därmed en ganska unik förutsättning att i regionen profilera sig som en levande jordbruksbygd med gamla anor. Attraktionen i detta bör både kunna leda till att permanentboende blir intressant, även för pendlare, men också till att besöksnäring och "second home-boende" kan utvecklas. Kulturmiljöns värde bör därför ses som en resurs för Gunnarn.

- **Blå vägen / Europaväg 12 och Gubbträskvägen.**

Gunnarn ligger intill Europaväg 12 (E 12). Dess betydelse som transportled har successivt vuxit och den utgör i dag utgångspunkt för ökat interregionalt samarbete på många plan. Gunnarns landsvägskommunikationer med omvärlden är väl garderade för framtiden. Det innebär att goda vägförbindelser med Storumans- och Lycksele tätorter är tryggade vilket ur arbetsmarknadssynpunkt är viktigt. Gunnarn bör med detta vara tillförsäkrad en god och långsiktig kollektivtrafik. Detta har betydelse för samhället som serviceort, för arbetspendling och för möjligheterna att utveckla en besöksnäring.

Gubbträskvägen går igenom byn och ansluter mot E12 vid COOP affären. Den är anslutnings väg för Sorselebor som har destination mot Umeå. Flödet efter vägen ger ett visst bidrag till omsättning på affären och tankstället.

- **Flygplatsanläggning.**

Storumans flygplats har i dag ingen flygtrafik och för närvarande bedrivs ingen verksamhet på anläggningen. Det pågår aktiviteter för att få etableringar på flyplatsen då den är en resurs för kommunen och fram för allt Gunnarnområdet. Framtiden för flygplatsen är idag osäker, men det är viktigt för bygden att det kommer igång verksamhet på anläggningen.

AVSLUTNING

Arbetsgrupp för enkät och handlingsplan Caroline Andersson smk., Roland Kärrman och Carl-Olof Blomqvist.

Som referensgrupp har styrelsen i Gunnarns Intresseförening, representant för Gunnarns Idrottsklubb, Gunnarns Golfklubb, Gunnarns Filadelfiaförsamling, Bastuträsk – Västerviks Skifteslag, Gunnarbäckens – Juktåns Fiskevårdområde, Gunnarns Skoterklubb, Gunnarns Vilt och Rök, HSB:s brf. Bastun och Gunnarn Petrol.

KÄLLOR

Miljö- och byggnadsnämnden Storumans kommun, översiktsplan och utredningsarbete för Gunnarns by.

Storumans kommun, statistik skolelever.

SCB, befolkning

Enkät till hushållen Gunnarn och Grundfors

Gunnarn den 2015-04-13

Gunnarns Intresseförening

Sammanställning av enkätsvar

2015-03-04

Svarsfrekvens: drygt 90% - jättebra!!

En överväldigande majoritet anser att följande är viktigt:

- Affären
- Bensinmack
- Proritera affären och macken
- Grundskolan
- Förskolan
- Alla ska hjälpa till efter förmåga

Beträffande bya-lokal finns också en stor majoritet som tycker det är viktigt dock inte lika stark som för föregående punkter. Många av de övriga synpunkter/förslag som kommit in förutsätter att det finns lämplig lokal för att kunna genomföras.

Lunch på skolan för pensionärer har också stöd av en majoritet, dock inte lika stark som för föregående punkter.

Övriga synpunkter/förslag har grupperats i följande kategorier.

1. Bya-lokal

- Del av övervåningen i skolbyggnaden skulle vara väl lämpad som bya-lokal. Ska vi driva den frågan?

Aktiviteter som föreslås i en byalokal:

- Vävstol
- Kursverksamhet
- Hälsorum
- Mottagning distriktsköterska
- Slöjd
- Studiecirklar
- Bingo-kväll
- Middagar

- Privata fester
- Schack
- Pokerkvällar
- Läxläsning med volontärer
- Dagaktiviteter för äldre
- Hemtjänst
- Fotvård
- Frisör
- Samlingsplats för äldre

2. *Vård/Omsorg/service*

- Hälsorum
- Fotvård
- Frisör
- Bankomat
- Container för lampor
- DHL/Schenker/Posten utlämningsställe Konsum
- Ombud för systemvaror
- Möjlighet för privatpersoner att hämta sand vintertid
- Carpool
- Söndagsöppen affär
- Hundlatriner
- Kiosk/café med längre öppettider än Konsum
- Några som hjälper till att skotta snö och klippa gräsmattor
- Hemkörning av matvaror
- Pizzeria
- Bio
- Luftpump

3. *Sammankomster*

- Gunnarndagen
- Surströmming
- Midsommarfirande
- Öppen förskola för barnlediga

- Pub
- Dans (på logen)
- Sparkfest
- Skapa vi-känsla
- Kommunikation; prata med folk, inte om folk
- Fikaträffar/cafékvällar
- Friluftsanslag
- Julmarknad
- Biokvällar
- Skördemarknad

4. *Anläggningar*

- Lekpark
- Lekplats för större barn; cykla, skate-board, sparkcykel
- Vandringsled med vilobänkar
- Cykelturer inkl. lådor
- Vinterväg/vinterparkering Storbastuträsket
- Elljusspår
- Motionsspår
- Hockeyplan
- Skidspår
- Skoterleder
- Badplats
- Styrketräning
- Bibliotek
- Bagarstuga
- Fritidsgård för barn/ungdom

5. *Aktiviteter*

a. Sport

- Skridskoåkning
- Motion i grupp, typ gympa
- Sumba
- Yoga
- Fotboll unga och äldre/fotbollsskola

- Gå-bingo
- Golf och golfskola
- Skoterled till Tväråträsk
- Skoterutflykter
- Simulatorskytte
- Motion; cykel, skidor, promenader, utflykter
- Brännboll
- Innebandy
- Cykelträning i grupp
- Tennis

b. Hantverk

- Bygga fågelholkar
- Träslöjd
- Tennslöjd
- Skinnslöjd
- Näverslöjd
- Stick- och virkträffar för alla

c. Kurser

- Matlagning för killar och tjejer
- Syjunta
- Stickjunta
- Bugg
- Gammeldans
- Datautbildning för äldre

d. Fiske

- Gäddrace
- Pimpeltävling
- Binda flugor
- Fiskepaket med boende och guide

e. Övriga

- Second-hand butik
- Bytardagar; kläder, skor, pjäxor etc.
- "Film-time" med fika
- Bil-bingo
- Knattedisco

- "Drifting" på flygplatsen
- Berättarkvällar
- Hjälp till att lyfta fram småföretagen i byn
- Ordna loppisar
- Afterwork

6. *Annat*

- Gratis loppis-bord Gunnarndagar
- Gratis bastu
- Bättre samverkan och samarbete
- Samarbete Konsum/Macken t.ex. varmkorv
- Sommarjobb för ungdomar, typ kiosk, kaffe och kommunen står för lönekostnader
- Motorvärmare att hyra vid Konsum (för resenärer)
- Ta bort majbrasan (eller rättare soptippen)
- Kolla och ta bort "farliga" träd
- Göra något åt "entré Gunnarn"
- Städa upp med kommunens hjälp tomter som inte underhålls
- Nya vykort
- Nya vägs skyltar
- Underlätta för jakt och fiske
- Samarbeta över byagränserna; t. ex. Barsele ordnar skidtävling för stora och små, Gunnarn ordnar golfaktiviteter för stora och små
- Bättre aktivitet på hemsida/facebook
- Samarbete SIK/GIK
- När något ska göras, fråga flera så blir det fler som hjälper till
- Få med yngre i föreningar; utbilda och ge dem stöd
- Rabatt för bybor under 25 år vad gäller jakt och fiske
- Slutföra kommunens jobb med fördjupad områdesplan
- Hastighetsbegränsning 30 på Ringvägen
- Försök stoppa störningar av skoter/motorcyklar
- Samordna skjuts för de som inte själva kan ta sig till aktiviteter
- Ta vara på motorintresset i byn

- Gemensam aktivitetskalender för föreningarna (på hemsidan och facebook)

Konsum

- Helgöppet
- Systemombud
- Hyra motorvärmare för resenärer
- Kolla bättre gamla varor (datummärkning)
- Bättre prismärkning, bl.a. frukt, grönt och frysvaror
- Kryckhållare vid kassan
- Utlämningsställe för DHL/Schenker/Posten